

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 2167/2023
21.06.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, Марије Терзић и Мирјане Андријашевић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Слободан Јовановић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство здравља, коју заступа Државно правобранилаштво – Одељење у Лесковцу, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 4650/2022 од 10.03.2023. године, у седници одржаној 21.06.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж1 4650/2022 од 10.03.2023. године, тако што се **ОДБИЈА**, као неоснована, жалба тужене и потврђује пресуда Основног суда у Врању П1 141/22 од 13.09.2022. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужиљи накнади трошкове ревизијског поступка од 29.864,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Врању П1 141/22 од 13.09.2022. године, ставом првим изреке, тужена је обавезана да тужиљи на име потраживања које она има према Здравственом центру Врање по решењу Основног суда у Врању ИИ 3836/17 од 29.06.2017. године, плати на име дуга због неисплаћених трошкова превоза за долазак и одлазак са рада за период од априла 2013. године до краја новембра 2014. године износе, са законском затезном каматом, наведене у том ставу изреке и на име трошкова парничног поступка у предмету Основног суда у Врању П1 647/16 износ од 43.882,00 динара, са законском затезном каматом почев од 24.06.2017. године па до исплате, као и на име трошкова извршења насталих пред Основним судом у Врању у предмету ИИ 3836/17 износ од 6.999,00 динара. Ставом другим изреке, тужена је обавезана да тужиљи плати на име трошкова парничног поступка износ од 63.932,00 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности до исплате.

Апелациони суд у Нишу је, пресудом Гж1 4650/2022 од 10.03.2023. године, ставом првим изреке, преиначио пресуду Основног суда у Врању П1 141/22 од

13.09.2022. године, тако што је одбијен, као неоснован, тужбени захтев тужиле којим је тражила да се тужена обавезе да јој на име потраживања које има према Здравственом центру Врање по решењу Основног суда у Врању ИИ 3836/17 од 29.06.2017. године, плати дуг због неисплаћених трошкова превоза за долазак на рад и одлазак са рада за период од априла 2013. године до новембра 2014. године, у износима, са законском затезном каматом, наведеним у том ставу изреке, на име трошкова парничног поступка у предмету Основног суда у Врању П1 647/16 43.882,00 динара, са законском затезном каматом почев од 24.06.2017. године па до исплате, и на име трошкова извршења насталих пред Основним судом у Врању у предмету ИИ 3836/17 6.999,00 динара, као неоснован. Ставом другим изреке, обавезана је тужилца да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 66.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности одлуке о трошковима поступка до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилца је изјавила благовремену ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду, применом одредбе члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20) и одредбе члана 92. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“, број 10/23), па је утврдио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилца је против Здравственог центра Врање водила радни спор пред Основним судом у Врању, ради наплате трошкова доласка и одласка са рада за период од априла 2013. године до новембра 2014. године, а поступак је завршен пресудом П1 647/16 од 23.05.2017. године којом је њен тужбени захтев усвојен. На предлог тужиле, као извршног повериоца, Основни суд у Врању је решењем ИИ 3836/17 од 29.06.2017. године, усвојио предложено извршење ради намирења потраживања из правноснажне пресуде као и трошкова извршног поступка. Предмет Основног суда у Врању ИИ 3836/17 достављен је на спровођење јавном извршитељу Станку Филиповићу из ... који је, 21.07.2017. године, донео Закључак ИИ 1444/17 тако што је одредио спровођење извршења одређеног решењем Основном суду у Врању од 29.06.2017. године, на средствима на рачуну извршног дужника. Закључак јавног извршитеља је, 08.08.2017. године, достављен на реализацију Народној банци Србије – Одсек за принудну наплату Крагујевац, која је, обавештењем од 24.07.2017. године, обавестила јавног извршиоца да извршење није спроведено у року од 15 дана од дана пријема закључка. Тужилца је, као извршни поверилац, поднеском од 12.08.2019. године тражила промену средстава извршења запленом новчаних средстава од дужниковог дужника, након чега у предмету јавног извршитеља нису предузимане друге радње. Рачун Здравственог центра Врање је у непрекидној блокади укупно 1827 дана тако да извршење одређено решењем суда и закључком јавног извршитеља није спроведено. Оснивач Здравственог центра Врање је Република Србија а тај центар се претежно финансира из уступљених јавних прихода, док су покретне и непокретне ствари које користи у раду у јавној својини. Сва покретна и непокретна средства

Здравственог центра у Врању су у својини Републике Србије а тај центар не располаже задужбинама нити има удела у имовини других друштава, док се поклони и донације уплаћују само на рачуне који су заштићени и не могу бити предмет извршења.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је тужену обавезао да тужиљи исплати предметно потраживање, применом одредбе члана 28. Закона о здравственој заштити, члана 54. Закона о извршењу и обезбеђењу, члана 11. и члана 14. став 1. Закона о стечају и члана 16. став 3. Закона о јавној својини налазећи да у конкретном случају постоји солидарна одговорност Републике Србије за обавезе Здравственог центра у Врању, чији је она оснивач, пошто постоје материјалноправни услови за отварање стечајног поступка због трајне неспособности дужника за плаћање па тужиља своје потраживање може да наплати једино од тужене Републике Србије.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду тако што је тужбени захтев тужиље одбио налазећи да је извршни поступак, који тужиља води против свог послодавца чији је оснивач тужена, још увек у току и да тужиља није доказала да су исцрпљена сва расположива средства извршења прописана Законом о извршењу и обезбеђењу, нити је доказала да су испуњени услови за отварање стечајног поступка над извршним дужником, па, по оцени другостепеног суда, нису испуњени материјални услови за примену одредбе члана 14. Закона о стечају односно за активирање правила о солидарној одговорности Републике Србије, као оснивача Здравственог центра Врање.

По оцени Врховног суда, другостепени суд је погрешно применио материјално право а тужиља основано на то у ревизији указује.

Одредбом члана 28. Закона о здравственој заштити („Службени гласник РС“, број 25/2019) прописано је да здравствену установу у јавној својини оснива Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе, а здравствену установу у приватној својини оснива правно или физичко лице, под условима прописаним овим законом (став 2). Здравствена установа може се основати као: 1) дом здравља; 2) здравствена установа поликлинака; 3) апотекарска установа; 4) болница (општа и специјална); 5) здравствени центар; 6) завод; 7) завод за јавно здравље; 8) клиника; 9) институт; 10) клиничко-болнички центар; 11) универзитетски клинички центар; 12) војна здравствена установа или санитетска јединица и установа у Војсци Србије, у складу са посебним законом.

Закон о извршењу и обезбеђењу („Службени гласник РС“, бр. 106/2015... 9/2020), средства и предмете извршења прописије у одредби члана 54. тако што средства извршења ради намирања новчаног потраживања јесу: продаја непокретности извршног дужника, продаја покретних ствари извршног дужника, заједничка продаја непокретности и покретне ствари, пренос новчаног потраживања извршног дужника, пренос зараде извршног дужника, пренос новчаних средстава с рачуна извршног дужника код банке, пренос средстава са штедног улога или текућег рачуна извршног дужника, продаја финансијских инструмената извршног дужника, продаја удела извршног дужника у привредним субјектима и пренос потраживања извршног дужника да му се преда или испоруче покретне ствари или преда непокретност и уновчење других имовинских права извршног дужника (став 2).

На основу одредбе члана 11. Закона о стечају („Службени гласник РС“, бр. 106/15 и 106/16), стечајни поступак отвара се кад се утврди постојање само једног стечајног разлога (став 1), док су ставом 2. истог члана закона побројани стечајни разлози и то између осталог трајна неспособност плаћања, која постоји ако стечајни дужник не може да одговори својим новчаним обавезама у току од 45 дана од дана доспелости обавезе и потпуно обустави сва плаћања у непрекидном трајању од 30 дана. Према члану 14. став 1. истог закона, стечајни поступак не спроводи се према Републици Србији, аутономним покрајинама и јединицама локалне самоуправе, фондовима или организацијама обавезног пензијског, инвалидског, социјалног и здравственог осигурања, правним лицима чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе, а која се искључиво или претежно финансирају кроз уступљене јавне приходе из републичког буџета односно буџета аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе. За обавезе правног лица над којим се у складу са ставом 1. овог члана Закона не спроводи стечајни поступак, солидарно одговарају његови оснивачи, односно власници као и чланови и акционари (став 3).

На основу одредбе члана 16. став 2. Закона о јавној својини („Службени гласник РС“, бр. 72/2011... 153/2020) на непокретностима у јавној својини коју, у целини или делимично користе органи Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, остваривање њихових права и дужности не може се спровести принудним извршењем. Предмет принудног извршења не могу бити ни покретне и непокретне ствари које користе здравствене установе из плана мреже здравствених установа, осим у случајевима из члана 17. став 2. овог закона на основу Одлуке Владе (став 5).

У конкретном случају, тужилца има ненаплаћено новчано потраживање према Здравственом центру Врање чији је оснивач Република Србија, а које није наплаћено у извршном поступку имајући у виду да је извршни дужник у непрекидној блокади пет година. Пошто су све покретне и непокретне ствари које користе здравствене установе, па и Здравствени центар у Врању, у јавној својини Републике Србије, а Здравствени центар нема удела у имовини других друштава, при чему се поклони и донације уплаћују само на рачуне који су заштићени и не могу бити предмет извршења, следи да тужилца није у могућности да своје потраживање наплати у извршном поступку против Здравственог центра у Врању због његове трајне неспособности за плаћање, што значи да постоје материјално-правни услови за отварање стечајног поступка. Међутим, пошто се на основу одредбе члана 14. став 1. Закона о стечају, стечајни поступак не спроводи против здравствене установе која се претежно финансира кроз уступљене јавне приходе из републичког буџета, што је овде случај, следи да је тужена солидарно одговорна за дугове Здравственог центра у Врању, као његов оснивач, у смислу одредбе члана 14. став 3. Закона о стечају.

На основу одредбе члана 414. став 1. Закона о облигационим односима, сваки дужник солидарне обавезе одговара повериоцу за целу обавезу и поверилац може захтевати њено испуњење од кога хоће све док не буде потпуно испуњена, али кад један дужник испуни обавезу, она престаје и сви дужници се ослобађају. Пошто је тужена солидарни дужник, следи да је другостепени суд, преиначењем првостепене пресуде погрешно применио материјално право.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка коју је првостепени суд донео правилном применом одредбе члана 153. став 1. и члана 154. Закона о парничном поступку.

Из изложених разлога, Врховни суд је одлуку као у ставу првом изреке донео применом одредбе члана 416. став 1. Закона о парничном поступку.

Тужила је успела у ревизијском поступку па јој припада право на накнаду трошкова тог поступка на основу одредбе чл. 153. и 154. Закона о парничном поступку. Трошкови признати тужилји обухватају њене издатке на име ангажовања пуномоћника, адвоката, за састав ревизије у износу од 18.000,00 динара, применом важеће Адвокатске тарифе и за судске таксе на ревизију и одлуку по ревизији од по 5.932,00 динара, у границама њеног опредељеног захтева, а на основу важеће Таксене тарифе.

Из тих разлога, Врховни суд је одлуку као у ставу другом изреке донео применом одредбе члана 165. став 2. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Гордана Комненић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић